

BIJLAGEN BIJ LESMATERIAAL 'STATIONS OF THE CROSS - KWETSBAARHEID EN LEVENSKRACHT VERBEELD'

BIJLAGE 1

bij statie 5. 'Jij die mij aanziet' – Arent Weevers

BIJLAGE 2

Bij statie 6. Anikó Ouweneel over de kunstenares Güler Ates

BIJLAGE 3

Bij statie 7. Stefan Belderbos over Marina Abramović

BIJLAGE 4

Bij statie 10. Vergelijking van vier bijbelteksten

BIJLAGE 5

Bij statie 11. Anikó Ouweneel over Masha Trebukova: 'Gevallen soldaten uit de Oekraïne - Lijden heeft vele gezichten'

BIJLAGE 6

Bij statie 9. Midden-Oosten, Noord-Afrika: Digitaal discriminerend profileren van LHBT-gemeenschap - Human Rights Watch

BIJLAGE 1

bij statie 5. 'Jij die mij aanziet' – Arent Weevers

New York

John staat in de grote hal van het Central Station in New York. Zijn trein vertrekt over twintig minuten. Hij gaat onopvallend aan de zijkant staan en kijkt naar de vele passerende mensen. Sommigen lopen rustig, anderen gehaast. Sommigen zijn alleen, anderen met een vriend, vriendin, collega. Druk met elkaar in gesprek of eenzaam in de massa. Het lijkt wel een moderne dansuitvoering waarbij lichamen door elkaar heen bewegen. Elkaar *net niet* aanrakend. Elkaar *net niet* aankijkend. Een fascinerend en onschuldig tijdverdrijf. Vrijblijvend. John *ziet*. Hij geniet ervan.

Hengelo

Ik ben met de kunstcommissie op zoek naar portretten voor de kunstexpositie *Jij die mij aanziet*. Het menselijk lichaam, in het bijzonder het gezicht, het gelaat, fascineert. Je wordt er als

het ware naartoe getrokken. Soms is er ineens een gezicht dat je verwacht, waar je weerstand bij voelt, zoals in het echte leven ook kan gebeuren. De schrik kan er soms goed in zitten, omdat het een gevoel geeft dat je nog niet eerder bij jezelf hebt waargenomen. Het gezicht spreekt je aan. In de zin van: het doet wat met je. Je bent ontroerd bij het zien van het gelaat van de ander/Ander, gerepresenteerd in de schoonheid van de kunst. Door de pixels heen lijkt een mens je aan te kijken. Kijken is ineens niet meer *geheel* vrijblijvend. Een vreemde mix van vrijblijvend en niet vrijblijvend. Het is een geestelijke oefening in aandacht. Kijken naar de ander door het kader van het kunstwerk waarin het raadselachtige zich mengt met het raadselachtige dat wij eigenlijk allemaal zijn.

Parijs

Jean-Baptiste komt terug van een leuke avond bij zijn vriendin, schrijft Albert Camus in zijn boek *De val*. Hij loopt over een brug over de Seine. Hij passeert een vrouw die over de leuning staat gebogen, maar schenkt geen aandacht aan haar. Hij is al een eindje verder gelopen als hij een schreeuw hoort en dan een plons. Hij staat stokstijf stil. Hij weet onmiddellijk wat er is gebeurd. De vrouw is in het water gevallen of gesprongen. Maar hij loopt door. Later zegt hij tegen een vriend: 'Toen ik werd geroepen die avond, móést ik een antwoord geven.' Zij deed een appèl op hem. Niets is meer vrijblijvend. Jean-Baptiste heeft voor zijn gevoel het verkeerde antwoord gegeven. De gebeurtenis blijft zijn hele leven aan hem knagen. Hij kan het ook niet meer keren. Het leven is voor hem niet meer leuk, is niet meer te vieren.

Palestina

In het bijbelverhaal van de Barmhartige Samaritaan (Luc. 10:25-37) *verzuimen* twee vertegenwoordigers van de religieuze elite te doen wat voor iedere Jood een vanzelfsprekende plicht is: help de gewonde man langs de kant van de weg. Het weegt zwaarder dan alle andere geboden. Jezus neemt in dit verhaal geen afstand van de Joodse traditie, ook al is hij kritisch op interpretaties van de Joodse wet en bepaald gedrag. Nee, het gaat hem hier om menselijke nalatigheid. De Samaritaan helpt wel. De ander, de vreemde, toelaten is God toelaten. Op het moment dat iemand jouw hart aanspreekt, je aankijkt, wordt er alles van je verwacht. Als het erop aankomt, moet je alles loslaten waar je aan gebonden bent, ook je vooroordelen. Jezus is altijd helder. Leerling van hem zijn betekent de a/Ander centraal stellen, betekent omzien naar de weduwe en de wees, de vluchteling, de gevangene, de gewonde man langs de kant van de weg, kortom: omzien naar de mens die lijdt. 'Jij die mij aanziet, jij die mij roept' vraagt om een antwoord. Je mag doorlopen of een sprong in het diepe nemen. Het is aan jou.

Overweging bij het evangelie van Lucas 10:25-37, Waterstaatskerk Hengelo.
Uit: 'Mijmeringen. Over kunst, lichaam en religie' – Arent Weevers

BIJLAGE 2

Bij statie 6. Anikó Ouweneel over de kunstenaar Güler Ates

Güler Ates, *Blanket I* (serie Piedmont Residency), foto, 2018

Over de spirituele achtergrond van kunstenaar Güler Ates
door Anikó Ouweneel
cultuurhistoricus, schrijver, curator www.visiodivina.eu

Stel voor dat je bent geboren in Oost-Turkije waar velen van Armeense afkomst zijn, waar moslims, Syrisch-orthodoxe christenen en jezidi's al eeuwen in harmonie samenleven. Waar kinderen elkaars culturen en religieuze tradities leren kennen en respecteren. De vele kleuren, geuren, klanken en rituelen zijn onderdeel van het dagelijks leven. Dan moet je familie vertrekken en groei je op in een *shantytown* van Istanbul totdat je weer verder trekt richting Europa. Pas in Londen begint je interesse in je achtergrond te groeien en het belang ervan tot je door te dringen. Dit overkwam de te Londen gevestigde kunstenaar Güler Ates, die met

grote culturele gevoeligheid oost en west elkaar laat ontmoeten in haar werk dat video, fotografie, grafisch werk en performance omvat. Met uitzonderlijke compassie kan zij de toestand van ontheemden en vluchtelingen vertalen naar beelden.

Ates komt uit de traditie van de alevieten, een mystieke vorm van de islam, beïnvloed door het soefisme. De alevieten hebben een religieus-humanistisch wereldbeeld met liefde, respect en tolerantie als uitgangspunt. Zij geloven dat alle mensen de essentie van God in zich hebben. In het alevitisme heet God 'Hak', wat 'de waarheid' betekent. Zij noemen elkaar 'can' (ziel), een genderneutraal woord, wat resulteert in een gelijkwaardige positie van vrouwen en mannen in hun cultuur. Zij beschouwen God, de kosmos en de mensheid als in volledige eenheid. Ze menen dat het praktiseren van een religie niet ten koste mag gaan van de rechten van anderen.

Voor de familie Ates uitte de religieuze beleving zich in een ondogmatische omgang met poëzie, muziek en *sema*, de derwisj dans. Haar vader las gedichten voor van Rumi (Perzische filosoof en dichter, grote soefi-mysticus uit de 13 e eeuw) en de familie musiceerde en danste de *sema* samen. Dit resulteert in een krachtige spirituele en persoonlijke beleving in je hart, zegt Ates. Er is veel vrijheid en er zijn geen opgelegde religieuze wetten, wat onder de islam vaak wel het geval is. Niet alleen haar cultuur, ook haar moedertaal *Zazaki* is bedreigd. Deze is sinds 2009 door UNESCO op de lijst van bedreigde talen gezet.

De kunst van Ates richt zich op performance- en site-responsieve activiteiten (reagerend op een bepaalde plaats) waarin de gevoeligheden van oost en west elkaar ontmoeten. Met als spil de culturele ontheemding en het vinden van het thuis van het hart.

Zo is haar foto *Blanket I* genomen in Castello Reale di Govone, een van de koninklijke paleizen van het Huis van Savoie. In het gebouw zijn duidelijke sporen van eeuwenlange culturele uitwisseling te vinden (Chinese kamer, Engelse tuin etc.). De bekraste muur en het fresco – en de vergane glorie daarvan – kunnen vele betekenissen genereren, net zoals de in een reddingdeken gewikkelde mysterieuze toeschouwer. Moet deze vluchteling nog bedekt en beschermd worden ten overstaan van een voor haar/hem vreemde cultuur? Of misschien is zij/hij op zoek naar de culturele waarden van een nieuw thuis? Of staat deze wezen gehuld in schoon lichtgevend goud als teken van een nieuw begin tegenover een in verval geraakte cultuur? Of laat het beeld iets van de waarde van het verborgen menselijke gelaat tegenover cultuuruitingen van vroeger zien?

Ates' werk gaat over migratie, verbanning, vluchten en het vinden van menselijke gemene delers. Als ik haar vraag wat ze haar toeschouwers wil meegeven vanuit haar spiritualiteit, dan zegt zij: "Wees nieuwsgierig naar andermans spiritualiteit, blijf vragen en oordeel niet!"

*

Dit stuk is gebaseerd op gesprekken met Güler Ates, deels telefonisch in 2024, deels in persoon in 2019, toen haar in opdracht gemaakt werk onderdeel was van *Art Station of the Cross Amsterdam* waarvan ik co-curator was. Meer over deze installatie vind je [hier](#). Toen wij samen op verkennend bezoek waren in de Onze Lieve Vrouw Kerk om het concept te bespreken kwamen wij de zondagschool van de Syrisch-orthodoxe gemeenschap tegen. De kinderen oefenden het 'Onze Vader', zingend in het Aramees, in de taal waarin Jezus dit gebed uitsprak. Het was een verrassende en veelzeggende culturele ervaring, die voor mij voor altijd onderdeel blijft van haar installatie. Een uitvoering van dit gebed is te beluisteren [hier](#). Luister en bespreek je ervaring met elkaar.

*

Alevi liederen aanbevolen door Güler Ates:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZRNWYaeWU6Y> (Insan Olmaya Geldim by Arif Sag)

Ali Ekber Cicek - Haydar: I Traveled for Fourteen Thousand Years, in Propellership

<https://www.youtube.com/watch?v=9jR3DTkLwa8>

<https://www.youtube.com/watch?v=rvNeNWCOrh0>

Songul Karli <https://www.youtube.com/watch?v=qD0AMbukFWA>

*

bron over Alevitisme (naast de gesprekken met Ates): <https://nl.wikipedia.org/wiki/Alevitisme>

BIJLAGE 3

Bij statie 7. Stefan Belderbos over Marina Abramović

Tot rust komen

door Stefan Belderbos

Voor een groot wit raam in een lichte, vervallen keuken staat een vrouw, gekleed in een lange zwarte jurk. De jurk laat alleen haar handen en hoofd onbedekt. De vrouw houdt haar ogen strak gericht op de kom in haar hand. Een kom die tot de rand toe is gevuld met melk. Zij staat stil. Alleen de panden van haar jurk bewegen en haar handen trillen soms een beetje: een paar

druppels melk morsen over de rand. Je ziet en voelt dat de vrouw tot het uiterste gaat om de kom zo stil mogelijk te houden. Tien minuten staat zij zo, bijna bewegingloos. Maar dan slaat de vermoeidheid even toe. Zij verandert haar houding een klein beetje om haar verkrampde spieren te ontlasten. Daardoor stroomt de melk onherroepelijk over de rand van de kom op haar jurk.

Dit is de performance *The Kitchen V; Carrying the Milk* uit 2009 van Marina Abramović. Het is een videoperformance, opgenomen zonder publiek in een verlaten Karthuizer nonnenklooster in Spanje. De performance is een ode aan de mystica Theresa van Avila die beschreef hoe zij door Gods hand werd opgetild terwijl zij in de keuken aan het werk was. Nam in het klooster een reeks video's op, waarvan dit een van de meest verstilde is. Door haar kleding en haardracht ziet zij er zelf uit als een van de nonnen die vroeger het klooster bevolkten. In de twaalf minuten die de film duurt, gebeurt er weinig. Wanneer iemand mij kort het verhaal zou vertellen over dit werk en de lengte van de film erbij zou vermelden, dan zou ik niet gedacht hebben dat ik hem zou uitkijken. Toch heb ik dat wel gedaan: moeiteloos. En dat is omdat de video ook een minder makkelijk te beschrijven laag heeft. Wat je ziet is dat de kunstenaar zich tot het uiterste concentreert op haar handeling van niet bewegen. En die concentratie kon ik voelen terwijl ik keek, die concentratie zorgde ervoor dat ik meeleefde.

De performance deed mij denken aan Japanse Zen meditatie, waar degene die mediteert probeert het hoofd leeg te maken en de gedachtestroom te stoppen. Je richt je aandacht volledig op het ademen en het zitten. Want juist in deze stilte en rust kun je de transcendentie ervaren: eenheid en verbinding met jezelf en met de ander. Dit naar binnen keren sluit aan bij de veertigdagentijd waar wij door gebed en meditatie proberen de essentie op het spoor te komen en in de stilte op zoek te gaan naar wat er in relatie tot jezelf, anderen en God écht toe doet. Eenvoudig is dit echter niet. Al snel blijkt dat de gedachtestroom in je hoofd niet is te stoppen en je meevoert. Al heel snel ben je bezig met wat er gisteren is gebeurd en wat je morgen wilt gaan doen. De kom melk, met een bijna glad rimpelloos oppervlak, zag ik als een mooi symbool voor de tot rust gekomen gedachtestroom. Maar de rimpelingen en het overstromen laten zien hoe moeilijk dit is.

Net als het bijna onmogelijk is om je armen en handen zonder hulpmiddel lange tijd stil te houden, zo geldt dat ook voor de geest. Wie leeft, beweegt. Het maakt uiteindelijk niet uit hoe ervaren je bent, hoeveel je mediteert: deze hele simpele opgave, je aandacht volledig in het hier en nu houden, blijft het moeilijkste wat er is. Zelfs voor een kunstenaar en moderne mystica als Abramović voor wie meditatie en 'stil zitten' een onlosmakelijk onderdeel zijn geworden van haar leven en werk. In het MoMa in New York liet zij in 2010 zien dat zij zich drie maanden lang, zes dagen per week, bewegingsloos kon concentreren op de bezoekers die één voor één voor haar gingen zitten. Met *Carrying the Milk* laat zij zien hoe moeilijk deze inspanning eigenlijk is en maakt zij dit geestelijk proces zichtbaar. Ook als toeschouwer ondervind je hoe lastig het is om je aandacht tien minuten lang op de kom met melk en de kunstenaar gericht te houden. Zo is dit werk een uitnodiging om in het hier en nu van de veertigdagentijd de verbinding met jezelf en de Ander te ervaren.

Marina Abramović, *The Kitchen V: Carrying the Milk*, 2009, video performance, 12'42".

Marina Abramović (1946) is een Servische performancekunstenaar. Zij begon haar carrière in de jaren '70. In haar werk onderzoekt zij de relatie tussen de performer en het publiek, de grenzen van het lichaam en de vermogens van de geest. Het werk: *The Kitchen V: Carrying the milk* is van 17 februari tot en met 30 maart 2024 te zien in Hengelo tijdens de Stations of the Cross expositie. Zie www.facebook.com/artstationsofthecross

Stefan Belderbos is beeldend kunstenaar. Zijn werk bestaat uit fotografie, installaties, video en performancekunst. Daarnaast schreef en regisseerde hij enkele toneelstukken op het grensvlak van theater en performance. In 2010 promoveerde hij aan de Universiteit Leiden op een onderzoek naar performancekunst, liturgie en de religieuze ervaring.

BIJLAGE 4

Bij statie 10. Vergelijking van vier bijbelteksten

Informatie bij de 2^e opdracht van 10e statie: Jezus wordt van Zijn kleren beroofd

- Opdracht 2: Lees de begeleidende tekst voor deze statie 10 in de brochure. In vier Bijbelverhalen - als bundel ook wel de Evangelieën genoemd - is het verhaal achter statie 10 te lezen. Dat is in Matteüs 27:35, Marcus 15:24, Lucas 23:34 en Johannes. 19:23-24. Wat zijn de verschillen en overeenkomsten van die verhalen?

Marcus 15:24	Matteüs 27:35	Lucas 23:34	Johannes. 19:23-24
Ze kruisigden hem en verdeelden zijn kleren onder elkaar; ze dobbelden erom wie wat zou krijgen.	Nadat ze hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen.	De soldaten verdeelden zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen.	Nadat ze Jezus gekruisigd hadden, verdeelden de soldaten zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar zijn onderkleed was in één stuk geweven, van boven tot beneden. Ze zeiden tegen elkaar: 'Laten we het niet scheuren, maar loten wie het mag hebben.'

BIJLAGE 5

Bij statie 11. Anikó Ouweneel over Masha Trebukova: 'Gevallen soldaten uit de Oekraïne - Lijden heeft vele gezichten'

De kunstenaar Masha Trebukova is sinds begin 2018 bezig om de persoonlijke verhalen van de soldaten te verzamelen en met veel aandacht hun offer in beeld te brengen. Het zijn maar een paar vergeten gezichten uit de duizenden veelal jonge mensen, die zijn gesneuveld in het zich alsmaar voortslepende conflict in het oosten van Europa. Het gelaat, de uitdrukking van een menselijk gezicht, in beeld brengen is een intiem proces.

Nog voordat de oorlog met Rusland begon schreef ze: 'Vanaf april 2014 volg ik de Oekraïense oorlog, ook op social media. Door de jaren heen en zonder uitzicht op een einde is het een brandende kwestie geworden voor mij. Een tijd geleden besloot ik dit intieme gedenkteken te maken voor de gevallen Oekraïense soldaten – een persoonlijk rouwritueel. Helaas zijn er te veel slachtoffers, ik kan alleen een klein deel van de meer dan 4000 gevallen op deze manier herdenken. Deze meedogenloze oorlog is praktisch genegeerd door het publiek, met uitzondering van een eventuele vredesonderhandeling of de uitzonderlijke gebeurtenis van een proces (*impeachment*) tegen een president'. *Masha Trebukova*

Het bezoeken van de staties kan een soort ritueel zijn. Het ontzag voor een offer voor een groter doel verbindt de kruisweg met de strijd tegen onrecht in alle tijden. In deze ruimte, waar

vergankelijkheid alomtegenwoordig is, proberen we de vervagende levens van deze mensen even vast te houden, te eren. Het is een vergeten plaats, maar de mensen zijn niet vergeten. Deze halte op de kruisweg is er om stil te staan bij de vele voortdurende oorlogsconflicten.

Lijden heeft vele gezichten.

Masha Trebukova: Dead Soldiers of Ukraine, papier-maché/mixed media, vanaf 2018 geplaatst in stilte centrum van de St. Lambertusbasiliek, Enschedesestraat 1, 7551 EE Hengelo.

Masha Trebukova is in Moskou geboren en studeerde daar aan de Surikov Kunstschool en Kunstacademie (1974-1986), waar zij een klassieke opleiding volgde. Sinds 1991 woont zij in Amsterdam en exposeert zij voornamelijk bij Kunsthandel M.L. de Boer en Galerie BORZO in Amsterdam. Na haar afstuderen specialiseerde zij zich in non-figuratieve kunst. In haar recente projecten maakt zij weer gebruik van figuratieve beeldtaal. Meer info: www.trebukova.net/

Anikó Ouweneel is cultuurhistoricus en kunstconservator en heeft inmiddels meer dan dertig kunstexposities verzorgd. Als deskundige op het gebied van (religieus) cultureel erfgoed richt zij zich op de plaatsing van moderne kunst in oude gebouwen. In 2019 verzorgde zij met Marleen Hengelaar-Rookmaaker Art Stations of the Cross Amsterdam. De editie 2020 in Deventer verzorgde zij samen met Arent Weevers. Meer informatie: www.visiodivina.eu

Onderdelen van dit artikel van Anikó Ouweneel is eerder als beeldmeditatie verschenen bij de 'Stations of the Cross' editie in Deventer. Zie <http://www.visiodivina.eu/homepage/masha-trebukova-dead-soldiers-of-ukraine/>

Foto Geert de Jong, www.cheeseworks.nl

BIJLAGE 6

Bij statie 9. Midden-Oosten, Noord-Afrika: Digitaal discriminerend profileren van LHBT-gemeenschap - Human Rights Watch

[De politie] nam me mee naar de "zedenafdeling" en hield me tot 4 uur 's nachts vast in een piepklein kamertje zonder eten of water. Ze namen mijn telefoon en bezittingen af. Toen ze terugkwamen met een politierapport, was ik verbaasd om te zien dat de man die ik op Grindr had ontmoet een van de agenten was. Ze sloegen me en vervloekten me totdat ik documenten ondertekende waarin stond dat ik "losbandigheid uitoefende" en dit publiekelijk verkondigde om mijn "onnatuurlijke seksuele verlangens" te vervullen.

—Yazid, 27-jarige homoseksuele man uit Egypte, 17 juli 2021

[De politie] doorzocht al onze telefoons. Ze pakte mijn telefoon en begonnen berichten naar elkaar te sturen vanaf mijn telefoon, waarna ze screenshots maakten van die gesprekken en van

mijn fotogalerij. Ze namen foto's en video's waarop ik make-up op had of een jurk droeg en gebruikten die als bewijs tegen mij. Ze doorzochten mijn gesprekken op WhatsApp en namen contactgegevens over zodat ze ook mijn vrienden in de val konden lokken.

–Amar, 25-jarige transgendervrouw uit Jordanië, 24 september 2021

Overheidsinstanties en privépersonen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA) hebben lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LHBT) in de val gelokt op sociale media en datingapps, hen onderworpen aan online afpersing, online intimidatie en outing. Ook hebben ze zich in rechtszaken gebaseerd op onrechtmatig verkregen digitale foto's, chats en soortgelijke informatie, wat in strijd is met het recht op privacy, een eerlijk proces en andere mensenrechten. Dit rapport onderzoekt digitaal discriminerend profileren in vijf landen: Egypte, Irak, Jordanië, Libanon en Tunesië.

Veiligheidsdiensten gebruiken deze digitale tactieken naast de traditionele methodes om LHBT'ers aan te vallen, zoals intimidatie op straat, arrestaties en hardhandig optreden, om zo willekeurige arrestatie en vervolging van LHBT'ers mogelijk te maken.

Dit rapport is gebaseerd op 120 interviews, waarvan 90 met mensen uit de LHBT-gemeenschap die het slachtoffer zijn van digitaal discriminerend profileren en 30 met deskundige vertegenwoordigers, waaronder advocaten en professionals op het gebied van digitale rechten. Het documenteert het gebruik van digitaal discriminerend profileren door veiligheidsdiensten en privépersonen tegen de LHBT-gemeenschap, en de verstreckende offline gevolgen daarvan. Het laat ook zien hoe veiligheidsdiensten digitaal discriminerend profileren gebruiken als middel om digitaal bewijs te verzamelen of te creëren om vervolgingen tegen LHBT'ers te ondersteunen. Het onderzoek voor het rapport werd ondersteund door leden van de Coalition for Digital and LGBT Rights: in Egypte, Masaar en een organisatie voor LHBT-rechten in Caïro waarvan de naam om veiligheidsredenen geheim wordt gehouden; in Irak, IraQueer en het Iraqi Network for Social Media (INSM); in Jordanië, Rainbow Street en de Jordan Open Source Association (JOSA); in Libanon, Helem en Social Media Exchange (SMEX); en in Tunesië, Damj Association.

Het online discriminerend profileren van LHBT'ers wordt mogelijk gemaakt door hun offline rechtsonzekerheid. De criminalisering van homoseksuele gedragingen of, waar homoseksuele gedragingen niet strafbaar zijn, de toepassing van vage bepalingen van "onzedelijkheid" en "losbandigheid" tegen LHBT'ers moedigt digitaal discriminerend profileren aan, onderdrukt LHBT-uitingen online en offline en dient als basis voor de vervolging van mensen uit de LHBT-gemeenschap. Bij gebrek aan wetgeving of voldoende regelgeving voor digitale platformen die LHBT'ers online en offline beschermt tegen discriminatie, kunnen zowel veiligheidsdiensten als privépersonen hen online straffeloos als doelwit gebruiken.

Dit rapport onderzoekt niet het mogelijke gebruik van geavanceerde spywaretechnologie en surveillance door overheden, maar eerder hoe autoriteiten in de vijf landen handmatig sociale media controleren, nepprofielen aanmaken om zich voor te doen als LHBT'ers en hen in de val lokken op datingapps zoals Grindr en sociale media-platformen zoals Facebook en onrechtmatig de persoonlijke apparaten van LHBT'ers doorzoeken om privégegevens te verzamelen voor hun vervolging. Als de veiligheidsdiensten iemand verdenken van homoseksualiteit of gendervariatie,

doorzoeken ze de apparaten van die persoon. In de vijf onderzochte landen doorzochten veiligheidsdiensten de telefoons van LHBT'ers door hen te dwingen hun apparaten te ontgrendelen door hen te slaan of door te dreigen met geweld.

In de meeste gevallen die in het rapport aan bod komen, gebruikten veiligheidsdiensten en aanklagers foto's, WhatsApp-gesprekken en datingapps voor homoseksuelen en lesbiennes, zoals Grindr, op de telefoons van de slachtoffers als basis voor hun vervolging en mishandeling. Ze richtten zich op specifieke mensen en vervolgden hen op basis van hun veronderstelde of werkelijke seksuele geaardheid of genderidentiteit.

Elk hoofdstuk in dit rapport behandelt een andere vorm van online misbruik en beschrijft hoe dat misbruik het offline leven van een persoon negatief beïnvloedt. De schade houdt niet op bij de schending van de privacy, maar is merkbaar in het hele leven van het slachtoffer, in sommige gevallen nog tot jaren na het online misbruik.

LHBT'ers die werden vastgehouden, meldden dat ze te maken kregen met meerdere schendingen van de eerlijke rechtsgang, waaronder inbeslagname van hun telefoons, geen toegang tot een advocaat en gedwongen bekentenissen. Hoewel de detentieomstandigheden in de vijf landen voor iedereen slecht zijn, werden LHBT-gevangenen onderworpen aan mishandeling die selectief en discriminerend erger was dan de mishandeling van andere mensen in detentie, waaronder het onthouden van voedsel en water, familie- en juridische vertegenwoordiging en medische diensten, evenals verbaal, fysiek en seksueel geweld. Sommigen werden in eenzame opsluiting geplaatst. Transgendervrouwen werden routinematig vastgehouden in cellen voor mannen, waar ze te maken kregen met seksueel geweld en andere vormen van mishandeling. In één geval werd een transgendervrouw 13 maanden lang vastgehouden op een politiebureau, waar ze aangaf voortdurend te maken te hebben met seksueel geweld, vanwege de verwarring van de veiligheidsdiensten over haar genderidentiteit.

Wetten tegen homoseksueel gedrag

Het gebrek aan gerechtigheid en de straffeloosheid voor misbruik, in combinatie met de onmiddellijke schade van het digitaal discriminerend profileren en de straffeloosheid voor die schade, hebben langdurige gevolgen gehad voor de geestelijke gezondheid van LHBT-slachtoffers van digitaal discriminerend profileren. LHBT'ers vertelden over het isolement dat ze maanden en zelfs jaren na hun aanval ervaarden, evenals hun voortdurende angst, posttraumatische stress, depressie en bezorgdheid. Veel LHBT'ers gaven aan zelfmoordgedachten te hebben als gevolg van hun ervaringen met digitaal discriminerend profileren en sommigen gaven zelfs aan een zelfmoordpoging te hebben gedaan. De meeste LHBT'ers die online het doelwit waren, zeiden dat ze geen digitale platforms meer gebruikten en hun sociale media-accounts verwijderden als gevolg van het digitaal discriminerend profileren, wat hun gevoel van isolement alleen maar verergerde.

Deze misbruiktactieken benadrukken de invloed van digitaal discriminerend profileren en de noodzaak voor digitale platformen en overheden om actie te ondernemen om de veiligheid van LHBT'ers online te waarborgen.

Bron:

<https://www.hrw.org/news/2023/02/21/middle-east-north-africa-digital-targeting-lgbt-people>